# Âmâ Hadisi ve Onun Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ile Tevessülü

حديث الأعمى وتوسّله بالرسول صلى الله عليه وسلم

[ Türkçe – Turkish – تركي ]


şeyh Muhammed Salih el-Muneccid

الشيخ محمد صالح المنجد



Terceme: IslamQa

koordinasyon: Sitesi Islamhouse

ترجمة: موقع الإسلام سؤال وجواب

تنسيق: موقع IslamHouse.com

2013 - 1434

IslamHouse.com

# Âmâ Hadisi ve Onun Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ile Tevessülü

Hadis: Bir âmâ, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin yanına geldi ve şöyle dedi: Ey Allah'ın Rasûlü! Allah'a dua et de gözlerim açılsın. Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Git ve abdest al, sonra iki rekât namaz kıl, sonra da şöyle de: Allahım, ben senden istiyor ve peygamberin Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ile sana yöneliyorum. O, rahmet peygamberidir. Ey Muhammed! Ben senin ile Rabbime yöneliyorum. Rabbim! Hacetimi gider." Bu hadisin sıhhat derecesi nedir? (sahih midir?) ve manası nedir?

---

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bu hadisin sahih oluşu hakkında ilim ehli farklı görüşler belirtmişlerdir. İlim ehlinden bazısı bu hadisin zayıf oluğunu, bazısı da hasen olduğunu söylemişlerdir. Lâkin lafızda ilk akla gelen gibi olmayıp bu hadiste bir bakış açısı vardır. Bu hadisin manası: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bu kör adama abdest almasını, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem de şefaatinde sadık olması için iki rekât namazı kılmasını emretmiştir. Böylelikle onun abdesti ve namazı, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ile tevessülde bulunmasına ve Allah Subhânehû ve Teâlâ'ya yönelmesinde bir referans olması içindir. Şayet onun niyeti sadık olursa, azmi kuvvetli olursa, o takdirde Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ona Allah'ın yanında şefaatçi olur. Bu da Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin ona dua etmesi ile gerçekleşir. Muhakkak ki dua, şefaatten bir çeşittir. Tıpkı Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemden sahih olarak rivayet olunan şu hadiste Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin buyurduğu gibi:

«ما من رجل مسلم يموت فيقوم على جنازته أربعون رجلًا لا يشركون بالله شيئًا إلا شَفَّعهم الله فيه».

"Bir Müslüman vefat eder ve o kimsenin cenazesinde Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan kırk kişi hazır bulunursa, Allah katında onun için şefaatçi olurlar."

O zaman bu hadisin manası; bu adam Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemden Allah'a kendisi için dua etmesini istemiştir. Çünkü bu dua, şefaatin bir çeşididir. Şu anda, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin vefatından sonra, böyle bir durum, ölümünden sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemden duasını istemesi mümkün değildir, bu imkânsızdır. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin buyurduğu gibi:

«إذا مات العبدُ انقطعَ عملُه إلا من ثلاثٍ: صدقة جارية، أو علمٍ يُنتفع به، أو ولدٍ صالحٍ يدعو له».

"Bir kimse öldüğü zaman, amel defteri şu üç dışında kapanır: Sadakayı cariye, kendisinden faydalanılan bir ilim, kendisine dua eden salih bir evlat."

Hiç şüphe yok ki dua, ölüm ile kesilen amellerdendir. Bilakis dua ibadettir. Allah Azze ve Celle'nin buyurduğu gibi:

((وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ)).

«Rabbiniz şöyle buyurmuştur: "Bana ibadet edin ki size karşılığını vereyim. Bana ibadet etmekten kibirlenenler, zelil olarak cehenneme gireceklerdir".» (Mumin: 40/60)

Bunun içindir ki sahabe -Allah onlardan razı olsun- sıkıntı anlarında, bir hacet halinde Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin onlar için Allah'a dua etmesine sığınmamışlardır. Aksine Ömer ibnul-Hattâb -Allah ondan razı olsun- yağmur yağmayıp da kıtlık olduğunda şöyle demiştir:

«اللَّهُمَّ إنا كنا نتوسل إليك بنبيِّنا فتسقينا، وإنا نتوسل إليك بعم نبيِّنا فاسقِنا، فيُسقَون».

"Allahım, bizler sana peygamberimiz ile tevessül ediyor, sen de bizlere yağmur indiriyordun. Şimdi ise biz sana peygamberimizin amcası ile tevessül ediyoruz, bize yağmur ver." Bunun üzerine yağmur yağardı.

Abbas'tan -Allah ondan ve babasından razı olsun- Allah'a dua etmesini ister, o da dua ederdi ve Allah da onlara yağmur indirirdi.

Bu da gösteriyor ki, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin vefatından sonra O'ndan birisine dua etmesini istemek mümkün değildir. Çünkü bu, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin vefatı ile kesilen bir ameldir ve bu mümkün değildir. Şayet bir kimse için Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin vefatından sonra kendisine dua etmesini Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemden istemesi mümkün değil ise, bir kimsenin kendi maslahatı veya haceti için Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve selleme dua etmesinin mümkün olmaması daha evladır. Çünkü Allah Azze ve Celle'nin asla bağışlamayacağı büyük şirktir. Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu:

((وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ))

«"Allah'ı bırakıp da sana faydası da zararı da dokunmayacak başka şeylere duâ edip yalvarma; eğer bunu yaparsan, zâlimlerden olursun."» (Yunus: 10/106)

Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu:

((فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ))

«Allah ile birlikte başka bir ilâha yalvarma; aksi halde azâb görenlerden olursun.» (Şuara: 26/213)

Allah Subhânehû ve Teâlâ şöyle buyurdu:

((وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ))

«Kim Allah ile beraber, varlığına hiçbir delil bulunmayan başka bir ilâha ibadet ederse, onun hesabı Rabbı yanındadır. Gerçek şudur ki, kâfirler asla iflah olmayacaktır. » (Muminun: 23/117)

Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu:

((إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ))

«Her kim Allah'a şirk koşarsa, Allah ona cenneti haram kılar ve varacağı yer de ateş olur. Zâlimler için hiçbir yardımcı yoktur." » (Maide: 5/72)

Burada önemli olan, her kim vefatından sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve selleme veya ölülerden bir başkasına, kendisinden bir zararın giderilmesi veya bir menfaat elde etmek için dua ederse, o kimse, dinden çıkaran büyük şirk ile müşrik olur. Allah Subhânehû ve Teâlâ'ya tövbe etmesi gerekir. Duasını, yüce ve büyük olan, dua edildiğinde ihtiyaç sahibinin duasına icabet eden, kötülüğü gideren Allah'a yapması gerekir.

Ben, falanca ve falancanın kabrine gidip, içinde bulundukları sıkıntıdan kendilerini kurtarıp hayırlar getirmesi için dua eden kimselere hayret ediyorum. Onlar, bu adamın hayatta iken buna gücü yetmediğini biliyor iken ölümden sonra o ceset iken, toprak olmuş iken, onu toprak yemiş iken nasıl olur da onlara icabet edebilir, nasıl olur da onun kabrine gidip dua ederler?! Sıkıntıları gideren, hayır ve fayda sağlayan Allah Azze ve Celle olduğu halde O'na duayı terk ediyorlar. Bununla beraber Allah Azze ve Celle onlara, kendisine dua etmesini emretmiş ve buna teşvik etmiş iken. Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu:

((وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ))

«Rabbınız şöyle buyurmuştur: "Bana ibadet edin ki size karşılığını vereyim".» (Mumin: 40/60)

Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu:

((وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِي فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ))

«(Ey Muhammed!) Kullarım sana benden sorarlarsa, ben, şüphesiz, onlara yakınım. Bana duâ edenin, duâ ettiği zaman, duasını kabul ederim; o halde, onlar da benim davetimi kabul etsinler ve bana inansınlar. Ola ki doğru yolu bulurlar. » (Bakara: 2/186)

Kendisinden başkasına dua edilmesini inkâr ederek şöyle buyurmuştur Allah Azze ve Celle:

((أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَعَ اللَّهِ))

«"(Onlar mı daha hayırlıdır) yoksa kendisine duâ ettiği zaman, darda kalana yardım eden, sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünün

halîfeleri yapan mı? Allah ile birlikte bir de ilâh mı?"» (Neml: 27/62)

Allah Azze ve Celle'den cümlemizi dosdoğru yoluna iletmesini dilerim."

[Mecmû'u Fetâvâ ve Rasâiliş-Şeyh İbni 'Useymîn: 2/274]

Hadis, bazılarının söylediği gibi Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin makamı ile tevessülün caiz olduğuna işaret etmez. Bilakis hadis, bu adamın, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin duası ile tevessül ettiğine işaret eder.

"Allahım, ben senden isterim ve sana peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ile yönelirim" Yani, Peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin duası ile demektir.

"Ey Muhammed! Ben senin ile Rabbime yönelirim" Yani senin duan ile demektir.

Bu ise aşağıdaki hususları delalet etmektedir:

1- Bu adam, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve selleme geldi ve O'ndan kendisine dua etmesini istedi. Şayet onun muradı Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin makamı ile tevessül olsaydı, O'nun evinde oturur ve şöyle derdi: "Allahım, ben sana tevessül ediyor ve Muhammed'in makamı ile senden istiyorum ."

2-Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin ona öğrettiği dualardan birisi de şudur:

«اللّٰهُمَّ فشفعه فيّ، وشفعني فيه»

"Allahım, Onu benim hakkımda şefaatçi kıl, beni de O'na şefaatçi kıl." Yani, Nebi sallallahu aleyhi ve sellemin benim hakkımdaki şefaatini kabul et, demektir. Şefaat, duadır. O zaman Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ona dua etmiş olur.

«وشفعني فيه»

"Beni de O'na şefaatçi kıl." Yani, O'nun duasının kabul olması için benim duamı kabul et, demektir.

Şeyh Albani -Allah ona rahmet etsin- "Tevessül" adlı kitabında (sy. 73,74) şöyle demiştir:

“Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin âmâya öğrettiği "Beni O’na şefaatçi kıl" sözünün manası, şefaatimi kabul et, yani, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin şefaatinin kabul edilmesi için benim duamı, yani, gözlerimin görmesi için O’nun benim hakkındaki duasını. Bu cümleden, bundan başka bir mananın anlaşılması mümkün değildir.

Bunun içindir ki, buna muhalif olanların uzaktan ve yakından bunu üzerlerine almadıklarını, bununla ilgilenmediklerini görürsün. Çünkü bu, onların binalarını ta temelden yerle bir etmektedir, kökünden koparmaktadır. Bunu duyduklarında sana, kendinden geçmiş biri gibi baktıklarını görürsün. Hiç şüphesiz Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin âmâya olan şefaati anlaşılmaktadır. Lâkin, âmânın Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve selleme olan şefaati nasıl olmaktadır?! Bu soruya onların verebilecek bir cevapları yoktur. Bu cümlenin, onların tevillerini batıl konuma getirdiğine işaret eden ise, onlardan birinin bunu kullandıklarını görmemendir. Mesela duasında şöyle dediğini göremezsin: "Allahım, peygamberini bana şefaatçi kıl, beni de O’na şefaatçi kıl."”

(Şeyh Albani’nin sözü burada bitti. Allah’ın rahmeti onun üzerine olsun.)

Bu konuda daha geniş bilgi için Şeyh Albani’nin “Tevessül” adlı kitabına (sy. 68-93) bakabilir.

Allah en iyi bilendir.